

GENT DEL MASNOU

Butlletí Gent del Masnou 3a època núm. 373 abril del 2019

Finques Puig sl

Compravenda - Administració - ASS. jurídica

Mossèn Jacint Verdaguer, 14 · El Masnou
Tels. 93 555 10 60 / 17 61 · Fax 93 555 28 90
www.fiquespuig.net · info@fiquespuig.net

FINQUES MESLLOC
LLIGOÑA CAYETANO

T/ 93.555.69.03

www.meslloc.com

Sant Miquel, 23 - 08320 el Masnou -

Tallers Masnou

G.Oliveras Taller Multimarca

Àngel Guimerà, 14, el Masnou (Ocata) Tel. Fax 93 540 31 57 · genis.oliveras@gmail.com

Recollida del vehicle a domicili · Cotxe de substitució gratuït · Manteniment de motocicletes i vehicles clàssics. Servei ITV 100%

Escola bressol a partir dels 4 mesos

El Petit Vailet

Eduquem amb felicitat

Anglès · Psicòleg · Pediatre

MATRÍCULA OBERTA TOT L'ANY 93 555 57 11

Jornada de portes obertes Curs 19-20

19 d'abril a les 18

ENS AGRADARIA SER L'ESCOLA BRESSOL DELS VOSTRES FILLS!

Ventura i Gassol, 29, el Masnou

www.petitvailet.com · vaietparc@yahoo.es · petitvailet.blogspot.com

Cuina pròpia

Butlletí mensual de **Gent del Masnou**, associació civico-cultural, recreativa i esportiva inscrita amb el número 7.669 al registre d'associacions de la Generalitat de Catalunya.

Equip de Redacció:

Joan Camps - Joan Casals - Joan Muray - Esteve Pujol - Lluís Valls

Portada: Sant Jordi 2019

Disseny i muntatge: Taller de publicitat.

Publicitat: 93 555 16 59

Imprimeix: Jobagraf.

Tiratge: 3.500 exemplars.

Paper ecològic de 90 g.

Edita: Gent del Masnou
Dipòsit legal B. 29.758-87

GENT DEL MASNOU

Dr. Agell, 9
08320 El Masnou
93 126 82 20

gentdelmasnou@gmail.com

www.gentdelmasnou.cat

L'entitat **Gent del Masnou** no es fa responsable, necessàriament, del contingut dels articles signats pels seus col·laboradors.
La inserció de missatges publicitaris en el butlletí de Gent del Masnou queda sotmesa al criteri de l'entitat.

El repartiment d'aquest butlletí als socis es fa amb el suport de
l'Ajuntament de la Vila.

ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA I EXTRAORDINÀRIA DE L'ANY 2019

Diumenge, 7 d'abril de 2019,
a les 12 del migdia,
al local social.
Més info. pàg 5

**Gent del Masnou
desitja a tota
la població una
Bona Diada de
Sant Jordi**

Editorial

MÉS CLAR NO ES PODIA DIR

En el moment de tancar l'edició d'aquest Butlletí estàvem immersos de ple dins la sisena setmana del judici de la vergonya, sis setmanes d'anades i vingudes dels encausats des de les respectives presons fins al Tribunal Suprem en unes condicions deplorables i esgotadores, dignes de temps passats que creïem oblidats. Jornades maratonianes capaces de minar les voluntats més fermes dels nostres representats polítics i socials que, amb una dignitat i fermesa de pedra picada, han suportat estoicament sabent-se innocents de les acusacions de rebel·lió, sedició i malversació que se'ls imputen.

A hores d'ara el judici deurà haver seguit el seu curs i, tot i que no n'esperem res de bo, no volem perdre l'esperança que les evidències dels fets, la qualitat dels advocats defensors i les opinions dels observadors i mitjans de comunicació estrangers facin el seu pes a l'hora de dictar sentència. Veurem.

Com a mostra de l'enteresa dels nostres representants, reproduïm tot seguit algunes declaracions seves fetes l'1 de febrer, dia del seu trasllat a les presons de Madrid per al judici:

Dolors Bassa: ... "Tinc el desig i l'esperança de tornar a l'Empordà en llibertat. Vaig cap a judici ferma i segura per defensar la democràcia i la justícia."

Jordi Cuixart: ... "Marxem a Madrid per acusar l'Estat de vulnerar els drets civils i polítics del poble de Catalunya."

Josep Rull: ... "La vostra força és la nostra força! La vostra dignitat és la nostra dignitat."

Jordi Turull: ... "Ara ens toca a nosaltres que durant el judici no us sentiu sols en la defensa dels drets i llibertats fonamentals i d'allò que hem dit i repetit a les urnes."

Joaquim Forn: ... "Estem determinats en la defensa de la llibertat, la democràcia i la justícia."

Carme Forcadell: ... "Tornem a Madrid amb el vostre escalf, el cap ben alt i carregades de determinació per desmuntar totes i cadascuna de les mentides d'aquest procés judicial."

Oriol Junqueras: ... "Gràcies per acompanyar-nos cada nit! Gràcies de tot cor a tothom!"

Raül Romeva: ... "Marxem cap a Madrid, però no hi anem a defensar-nos. Hi anem a reivindicar la democràcia i el pacifisme. Que no ens esperin derrotats."

Jordi Sánchez: ... "La presó preventiva també és JUDICI POLÍTIC. El tribunal utilitza la presó preventiva com un mecanisme per desgastar-nos."

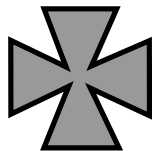
Més clar no es podia dir.

El President.

Sumari

EDITORIAL.....	3
BÚSTIA OBERTA.....	5
UNA IMATGE VAL MÉS QUE MIL PARAULES Joan Camps.....	6
BRUMADINHO Joan Maresma Duran.....	7
HISTÒRIES DE LA VILA Joan Muray.....	8
IN MEMÒRIAM.....	11
CRÒNIQUES.....	12
SOM Oriol Lugo.....	14
VIVÈNCIES Pep Parés.....	15
HOMENATGE A DOLORS PURCALLAS Joan Muray.....	16
CRÒNIQUES D'ULTRAMAR Joan Muray.....	16
PARLEM DE LLIBRES Pere Martí Bertran.....	17
LA PUNTA DE LA LLENGUA (106) Esteve Pujol.....	17
HISTÒRIA IMPRESCINDIBLE Jaume Clotet i Lluís Valls.....	18
L'ATLÀNTIDA, MITE O REALITAT? J. Condeminas.....	20
GENT DEL MASNOU INFORMA.....	21
DITES I PERSONATGES POPULARS (52) Albert Vidal.....	21
LA CUINA DE L'ANTÒNIA.....	22

24 hores al seu servei FARMÀCIA DE GUÀRDIA

La farmàcia de guàrdia serà oberta 24 hores seguides.
De les 9.30 del matí a les 9.30 de l'endemà.

-- Abril 2019 --

1	dilluns	Ocata	
2	dimarts	Riera	
3	dimecres	Fàbregas	
4	dijous	Viamar	
5	divendres	Dominguez	
6	dissabte	Aymar	
7	diumenge	Aymar	
8	dilluns	Fàbregas	
9	dimarts	Viamar	
10	dimecres	Dominguez	
11	dijous	Aymar	
12	divendres	Ocata	
13	dissabte	Riera	
14	diumenge	Riera	Rams
15	dilluns	Dominguez	
16	dimarts	Fàbregas	
17	dimecres	Viamar	
18	dijous	Ocata	
19	divendres	Ocata	Divendres Sant
20	dissabte	Ocata	
21	diumenge	Ocata	Diumenge i Dilluns de Pasqua
22	dilluns	Ocata	
23	dimarts	Dominguez	Sant Jordi
24	dimecres	Aymar	
25	dijous	Viamar	
26	divendres	Riera	
27	dissabte	Fàbregas	
28	diumenge	Fàbregas	

29	dilluns	Aymar
30	dimarts	Viamar

-- Maig 2019 --

1	dimecres	Viamar	1 de Maig
2	dijous	Fàbregas	
3	divendres	Riera	
4	dissabte	Dominguez	
5	diumenge	Dominguez	
6	dilluns	Fàbregas	
7	dimarts	Aymar	
8	dimecres	Ocata	
9	dijous	Riera	
10	divendres	Dominguez	
11	dissabte	Viamar	
12	diumenge	Viamar	
13	dilluns	Ocata	
14	dimarts	Riera	
15	dimecres	Fàbregas	
16	dijous	Viamar	
17	divendres	Dominguez	
18	dissabte	Aymar	
19	diumenge	Aymar	

Horaris de les farmàcies del Masnou

	De dilluns a divendres	Dissabte
Aymar (Maricel) Almeria, 14 · 93 555 03 81	9.15 - 21	9.15 - 14
Domínguez (Est. Masnou) Enamorats, 2 · 93 555 59 36	8 - 20.30	9 - 13.30
Fàbregas Navarra, 68 · 93 555 19 79	9 - 13 i 16.30 - 20	9.30 - 13
Ocata JFKennedy, 5 · 93 555 33 08	9 - 20.30	9 - 20.30
Riera (Club nàutic) J.Llimona, 22 · 93 555 08 55	9 - 20.30	9 - 20.30
Viamar Prat de la Riba, 23 · 93 555 04 03	9 - 20.30	9 - 14

UNA IMATGE VAL MÉS QUE MIL PARAULES

Joan Camps i Ortiz

El diccionari diu que una càrrega és una envestida o atac a l'enemic. Per simple regla de tres, si l'1 d'octubre no va haver-hi càrregues policials, ¿a què ve aquest judici sumaríssim per rebel·lió i sedició, on els rebels érem dos milions i escaig de catalans empenyats que defensàvem pacíficament unes urnes per expressar formalment el descontentament acumulat des del 2010, quan Montilla avisava de la desafecció creixent causada per la intervenció del Tribunal Constitucional contra l'Estatut de Catalunya aprovat el 2006, que, quedant molt per sota del Concert Basc, la sentència del TC retallava i convertia en una llei colonialista? Com volen que païm la lectura constitucional interessada que no permet que el poble català mai no pugui aspirar a ser igual d'autònom que el poble basc?

Aquest judici l'han ubicat al Suprem de Madrid carregant les tintes en el relat de l'1 d'octubre com una rebel·lió de lluita armada, quan el desordre ha sigut de baixa intensitat si el comparem amb la claca tumultuosa setmanal dels camps de futbol. Sense aquest guió pervers, el Judici del Procés no hauria passat del Jutjat número 13 o s'hauria quedat en el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i tots mantindríem un major respecte al valor suposat que hauria de merèixer l'alta magistratura del poder judicial. Però, ja posats en aquest embolic, m'imposo un bri de confiança amb Manuel Marchena, que és qui, sense tenir del tot la paella pel mànec, pot remenar les cireres sense deixar-les podrir. És evident que prestigi i dignitat són valors a vegades contraposats i l'arma dilatòria de l'engranatge judicial permet l'arbitrarietat quan anticipa una condemna de presó preventiva o un exili irremediables, i els acusats en presumpció d'innocència porten més d'un any en presó o exiliats. No vull imaginar-me, doncs, una sentència justiciera, ja que equivocar-se prevaricant, deixant l'última instància als tribunals de drets humans internacionals significa man-

tenir la pena a presumptes innocents els quatre o cinc anys que pot durar la revisió; i, en el cas que la sentència definitiva sigui absoluta, el càstig injust ja haurà fet estralls irreparables en la vida dels perjudicats i les seves famílies. Mentrestant, els causants hauran seguit campant en la seva inviolabilitat o gaudint d'una jubilació privilegiada.

Han volgut anticipar el judici fent que testimonis i encausats hagin de passar hores interminables sense declarar, i no cal esmentar el suplici afegit als acusats que es lleven a la presó de matinada i tornen al règim carcerari més enllà de l'hora de sopar. Només els faltaven les eleccions on ara "VOX", com a acusació popular, pot dir missa en el Suprem i anar a la processó de la seva campanya, mentre la Junta Electoral Central s'ha capficat a treure els llaços grocs i han posat Torra i el seu govern arraconats a les cordes del quadrilàter on seguiran rebent els mastegots de la política de jutjat. Unes eleccions que han obert la veda als partits perquè parlin pel boc gros i, com que no tenen res per oferir, la majoria pateixen, no sigui que se'ls assequi la mamella d'on mamen, per això es barallen per veure qui crida més fort: als catalans ni aigua! De fet, el Judici del Procés és un avís per a navegants: al Regne d'Espanya es pot violar en manada, es pot estafar des de la banca, es pot extorsionar des

de les clavegueres de l'estat, es pot traficar amb persones o estupefaents i es pot assassinar per odi o per gelosia. Però cap reu de tan execrables delictes no rebrà un càstig de la justícia tan sever com el que Fiscalía i VOX demanen per als nostres polítics i representats socials implicats en el Procés on impera l'al·lèrgia del tribunal per mostrar els documents gràfics que desmenteixen les exageracions dels testimonis de l'acusació. Milers de vídeos que escenifiquen de manera fefaent que policia nacional i guàrdia civil van ser a rengats amb l'eslògan "a por ellos" animant-los a arrasar bel·licosa-ment amb el convenciment que provocarien la violència ciutadana; però, en haver-se trobat amb gent de pau manifestant-se amb un pacifisme exemplar, els avalots armats van quedar ben retratats. Els milers d'imatges de la xarxa més les captades per la policia, de ser mostrades oportunament en el judici, serien evidències suficients per desmuntar la desproporció desmesurada d'una de les parts contra l'altra. És que a vegades una imatge val més que mil paraules, i un minut de vídeo és la correlació de 1440 imatges.

No és estrany que alguns testimonis de càrrec no vulguin acarar la transmissió televisiva, donat que el rostre i la gestualitat, en ser l'expressió de l'ànima, delaten fàcilment la contradicció que hi ha entre dir la veritat o mentir.

Brumadinho

Joan Maresma Duran

Diuen que un pot parlar de la vida com la recorda, no com els fets van passar. Potser per això idealitzem el passat: al segle XIX les persones tenien més moral que ara, a l'Atenes de Pèricles no hi havia corrupció o jo m'explico la meua història i l'explico als altres com més em convé, per exemple.

Actualment –i a diferència d'altres èpoques?– sembla ser que tot està sota control: el tren ens portarà a la feina, després de volar deu hores sobre l'Atlàntic arribaré a Europa, imagino que el conductor del taxi no ha begut ni una gota d'alcohol... No hi ha espai –aparentment, repeteixo– ni per a la mala sort ni per als accidents... Però en un espai curt de temps han caigut dos avions Boeing 737 Max 8, a Gènova es va enfonsar un pont a l'agost de l'any passat, al Japó una central nuclear va causar contaminació radioactiva després d'un tsunami colossal o unes pluges torrencials van causar un munt de morts a Moçambic i a Zimbaue al març.

Si a la mala sort i a les fatalitats –que crec que existeixen– hi sumem la desídia, potser el resultat és *Brumadinho*. Escric "potser" perquè no sóc capaç ja d'afirmar res de res amb total rotunditat. I en aquesta societat actual sí que ens refiem –en teoria; suposo que en altres èpoques també– dels especialistes. He llegit alguns infor-

mes dels tècnics de l'empresa minera *Vale* –alguns són doctors en enginyeria; són, doncs, més intel·ligents que jo; suposo, no obstant, que també han d'arribar a fi de mes– i escriuen que no es podia preveure la desgràcia que va passar el passat dia 25 de gener d'enguany, quan una presa que contenia detritus de la mina *Córrego do Feijão* va patir una implosió –les imatges que hi ha a Internet són espectaculars; llàstima que no sigui una pel·lícula; tot és filmat en aquesta societat; pura pornografia– i l'alliberament de la immensa quantitat d'aigua i residus va causar la mort de 207 persones i la desaparició de 106 més. A part d'un desastre ecològic enorme –més gran que el de *Mariana*– causat per la mateixa *Vale* fa tres anys. Deu tenir mala sort aquesta empresa? Tal vegada si el ministeri de medi ambient hagués exigit més seguretat a la *Vale*, tal vegada si... Això no farà ressuscitar els morts ni apaivagarà l'angoixa dels que no tenen un cos per enterrar...

He llegit altres articles d'altres especialistes: tècnics en medi ambient, enginyers que no són de l'empresa, periodistes... i alguns afirmen que el trencament de la presa era qüestió de temps si no s'hi feien obres ni hi havia inversions...

Més d'un afirma que no existeix desenvolupament sense protecció ambiental. Els especialistes no parlen més de creixement sense considerar els impactes ambientals, que en temps passats eren tractats com a fets externs. Aquesta visió que el que importa és guanyar diners i després netejar la contaminació ja no hauria

d'existir a dia d'avui.

Com si no n'hi hagués prou amb tots els morts, desapareguts, contaminació i pèrdues, he llegit també que els beneficis de la *Vale* van ser el 2018 de més de 13.000.000.000 (tretze mil milions de reals; més de tres mil milions d'euros)... I que els seus ferrocarrils travessen comunitats indígenes, els seus conductes vessen i contaminen, i alguns treballadors fan la feina en condicions precàries... Em pregunto si tot això –tampoc no sé si és veritat; suposo també que els que escriuen contra la *Vale* potser tenen una hipoteca per pagar– és una opció conscient per la deixadesa, pel des-respecte, per la il·legalitat amb l'únic objectiu d'un lucre infinit. D'un profit que serà –ho és ja insostenible.

No obstant, en aquest desastre ambiental de dimensions desmesurades, el que hi ha és una socialització del perjudici, que paga tota la societat...

Històries de la vila

Joan Muray

OFICIS I NEGOCIS AL MASNOU A MITJAN SEGLE XX

Fotografies de Teresita Torres

Carrer Lluís Millet

Fa uns anys (1), vaig fer un estudi de les menes de negoci que hi havia al Masnou de 1845, tenint en compte el nombre d'habitants de l'època, que no arribaven als 4.000.

Ara ho faig de nou amb un altre sobre d'un xic més de cent anys, del 1955, quan el Masnou tenia entorn de 6.000 habitants, i comparant-lo amb l'actualitat, de la quantitat de negocis que té i dels habitants corresponents.

Aquest estudi el dividiré en diversos apartats, començant pel de l'alimentació, el més nombrós, al qual seguirà un segon amb la resta de comerços i altres negocis. Aquestes històries tenen, a més, una altra particularitat, que és que totes les imatges que les il·lustren són exactament d'aquells anys (2), fet que no passa sempre.

Dintre del grup d'establiments dedicats a l'alimentació, hi trobem diversos apartats, com ara ultramarins, comestibles, etc., que anireu veient agrupats cadascun per la seva especialitat. Hi haurà algun d'aquests grups el nombre que hi havia de cadascun dels quals anirà només posat en xifres. I si n'hi ha algun que per alguna característica mereix un

aclariment, anirà a continuació. Són aquests:

• **ULTRAMARINS.** D'aquest grup n'hi havia 27. Com a ultramarins es qualificaven establiments que venien queviures, especialment frescos, a granel, i també d'altres d'envasats, com certes conserves. El nom li provenia, devia ser en un principi, de vendre productes d'ultramar.

• **COMESTIBLES.** D'aquests n'hi havia 13. Eren també botigues de queviures, però sembla que es diferenciaven dels altres per la varietat de productes que venien.

• **LLETERIES.** Dels que només venien llet a granel n'hi havia 15. Alguns només despataxaven llet, però alguns també despataxaven altres queviures.

• **VAQUERS.** De propietaris de vaques n'hi havia 9, que en algun cas també en venien a granel a casa seva, i d'altres que la repartien casa per casa. D'aquests n'hi havia algun que, tot i no tenir vaques, anava a cercar la llet a masies i la repartien també per les cases.

• **FORNS DE PA.** N'hi havia 8. Algun d'ells també pagava contribució per vendre alhora confiteria.

• **CONFITERIES/PASTISSERIES.** En consten 8, tot i que alguns tenien també forn de pa.

• **CEREALS.** En consten 2, que els venien a la menuda.

• **VENDA D'OUS.** 2

• **GELADERIES.** 2

A part de tots aquests negocis relacionats amb el menjar, també hi hem d'afegir els que hi havia al Mercat Municipal, que són aquests:

• **CARNS FRESQUES.** Les parades que hi havia eren 11, tot que 5 hi consten amb un nom que, si no fos perquè coneixem qui eren i a què es dedicaven, no sabríem pas què venien, ja que consten com a *tablejeras*.

• **CARN DE PORC.** 8

• **VERDURES.** Eren 14, i eren la menja de les que n'hi havia més.

• **PESCA SALADA.** 2

• **VENDA D'OUS.** 1

• **GALLINA.** 6

• **VENDA DE MENUTS.** 4

• **FRUITES.** 4

I a més hi havia l'encarregat de la plaça.

Ara veurem diversos tipus de negoci, que podríem relacionar amb el que ara en diem serveis, són aquests:

• **DROGUERIA I SABONS** (al major). 4 del primer i 1 del segon.

• **REFRESCS.** 1. Però encara no era ben bé una botiga, ja que es refereix al servei de bar dels Banys de Sant Cristòfol.

• **ROBA FETA.** 1

• **ROBA BLANCA.** 1

Fonda de l'Apedero

Barques al Camí Ral

• **TEIXITS. 3.** Aquest apartat es refereix a les tres fàbriques que hi havia.

• **CATIFES. 1**

• **MERCERIES.** Al major 1, a la menuda 5.

• **SABATERIES. 4.**

• **RELOTGERIES.** Al major 1, i a la menuda 2.

• **FERRETERIES. 3**

• **VENDA DE MAQUINÀRIA. 2**

• **VIDRE. 1**

• **BASTER. 1**

• **VENDA DE CIMENT. 2**

• **RAJOLES. 1**

• **LLOGUER D'INSTRUMENTS MUSICALS. 1**

• **RÀDIOS. 2.** Un es refereix a vendes i un altre a reparacions.

• **VENDA D'AUTOMÒBILS. 1**

• **OBJECTES D'ESCRITORI. 1**

• **LLIBRERIES. 2**

• **CARBONERIES. 5**

• **MAGATZEM DE CARBÓ VEGETAL. 1**

• **JOGUINES. 1**

• **FLORS.** A la menuda 1, i 1 a l'engròs.

• **EXPORTACIÓ DE FLORS. 1**

• **EXPORTACIONS DIVERSES A COMISIÓ. 2**

• **ADOBES. 2**

• **GEL. 2.** Aquests el venien a trossos, tallats de les barres, segons la demanda.

• **GASOLINA. 1.**

• **HOTEL. 1**

• **FONDA. 1**

• **RESTAURANTS. 3**

• **CAFÈS. 3**

• **BARS. 7**

• **TAVERNA. 1**

• **MENJARS. 2.** És el que se'n deien cases de menjars, no tenia per què ser un restaurant.

• **QUIOSC DE BEGUDES. 1.** Era el que hi havia al mercat municipal.

• **BANYS DE MAR. 3.** Eren els que es posaven a la platja a l'estiu, tot i que un era fix.

• **EDITORIAL D'OBRES CIENTÍFIQUES. 1**

• **EDITORIAL (altres). 1**

• **SALA DE BILLARS. 4.** Tres d'elles

Pi de l'Índia

eren a les societats recreatives.

• **FÀBRriques TÈXTILS DIVERSES. 11.**

N'hi havia tres de grans.

• **GÈNERES DE PUNT ARTESANAL. 1**

• **MÀQUINES DE COSIR. 1**

• **RODETS DE FIL. 2**

• **TALLERS DE FERRERIA. 8**

• **FUSTERS. 14.** Aquest apartat també estava dividit en diverses formes, alguns d'ells són repetits, o sigui, pagant per diferents contribucions.

• **FÀBRICA DE NINES. 1**

• **PERFUMERIA. 2,** tot i que una estava inclosa en una farmàcia.

• **BÒBILES. 2**

• **RAJOLES I PEDRA ARTIFICIAL. 2**

• **FÀBRICA DE VIDRE. 1**

• **TALLERS TRACTAMENT DE VIDRE. 2**

• **COMPANYIES D'AIGUA. 2**

• **FÀBRICA DE GASOSES. 1**

• **FÀBRICA DE LICORS. 2.** Eren destil·leries.

• **VENDA DE VINS I LICORS. 3**

• **CAVES DE XAMPANY. 1**

• **FÀBRICA D'ESTAMPATS DE PAPER. 1**

• **IMPREMTES. 3**

• **CISTELLERIES. 2**

• **PALETES. 17**

• **ESTÀTUES. 1**

• **PINTORS. 10**

• **LAMPISTES. 7.**

• **FOTOGRAFIA. 1**

• **FOTÒGRAFS. 2**

• **GRAVADORS DE VIDRE. 4**

• **CONSTRUCTOR DE CARROS. 1**

• **BOTER. 1**

• **EBENISTA. 1**

• **SERRALLERS. 3**

• **LLAUNERS. 2** (no ho confongueu amb el que hi ha més amunt, que diu lampistes).

• **PERRUQUERIES DE SENYORES. 11**

• **BARBERS. 7**

• **SASTRERIES. 2**

• **FAIXES. 1.** Es refereix a les que confeccionaven cotilles.

• **TINTORERIES. 2**

• **PEGOTS. 2.** Vol dir els que es dedi-

Fàbrica de Can Xala

caven a arranjar el calçat.

• **ADVOCAT.** 1

• **NOTARI.** 1

• **LLEVADORES.** 4. En aquell temps encara les criatures, la majoria, naixien a casa.

FARMÀCIES. 2

METGES. 3

GESTOR ADMINISTRATIU. 1

AGENT DE LA PROPIETAT. 1

ADMINISTRACIÓ DE FINQUES. 3

TRANSPORTS. 4

OBRES I CONSTRUCCIONS. 2. Eren empreses.

POMPES FÚNEBRES. 1

TRANSPORT EN CARROS. 3. Encara molts materials es transportaven en aquest mitjà.

I abans de cloure aquest estudi, fem unes comparances. La primera és la del padró mercantil del Masnou de

Carrer Sant Felip

Plaça, masia, xamfrà on es va edificar Correus als anys 60; ara hi ha oficines de l'Ajuntament.

Ajuntament i Casino amb banderes

1845. Aleshores, en aquell Masnou de l'entorn de 4.000 habitants, hi havia 292 negocis, dels quals 145 corresponien a contribucions de naviliers. També hi havia uns tipus de negocis, desapareguts al de 1955, com: cerers, tallers d'oli i sabó, calafats, safareigs, xocolaters, molins, i, dels 15 transports tirats per cavalls del 1845, al de 1955, només en quedaven 3.

I mirant-nos el cens industrial de 1955, de quan el Masnou, com ja he dit, tenia entorn de 6.000 habitants, i tenia entorn de 400 negocis, si el comparem amb l'actualitat, podem veure que el Masnou actual té entorn de vint-i-tres mil habitants, i aproximadament nou-cents i escaig de negocis. Com veieu, del 1955 al 2019, el Masnou quasi ha quadruplicat els seus habitants i, en canvi, només ha

doblat, i un xic més, els seus negocis. Això ens fa pensar que en aquell mitjan segle XX hi havia moltes més botigues per quilòmetre quadrat que ara, eren temps que sí que es feia veritat la publicitat actual que parla del comerç de proximitat. Eren temps d'anar coent i menjant.

Ves a saber si dintre de cinquanta anys, els comerços locals hauran minvat encara més i tot es farà via digital, tan bonic que és triar i remenar.

NOTES

1. Vegeu butlletí núm. 217, de maig de 2005.

2. Totes les fotografies són de la fotògrafa masnovina Teresita Torres.

FONS CONSULTAT

• Arxiu Històric Municipal del Masnou

El Masnou sud des de l'Av. Joan XXIII

In memòriam

LLUÍS MILLET i LORAS

Músic i musicòleg

Barcelona 1939-2019

Fill i net de músics i directors de l'Orfeó Català, que ell també va dirigir del 1977 al 1981. El seu avi, Lluís Millet i Pagès, l'havia fundat el 1891 i el va dirigir fins al 1941. El seu pare, Lluís M. Millet i Millet, el va dirigir des del 1945 al 1977.

Ell, després dels seus estudis universitaris i musicals, a més de dirigir l'Orfeó Català a l'etapa esmentada, va dedicar la seva vida totalment a la

música i a la Revista Musical Catalana des de la seva segona etapa el 1984. Va fundar el 1958 l'Orquestra de Cambra Lluís Millet. També va dirigir agrupacions simfòniques i conjunts de

cambra, entre altres l'Orquestra Simfònica del Gran Teatre del Liceu i l'Orquestra Ciutat de Barcelona.

Quant a la seva vinculació amb la nostra vila, ve de generacions i generacions, concretament des del segle XVII, quan arribà, procedent d'Occitània, el primer Millet. D'aleshores ençà, i fins al seu avi, tots foren capitans de la nostra marina mercant.

En ser tants els Millet, com passà també amb els Maristany i els Pagès, per distingir-los, hagueren de nomenar-los per un motiu, el de la seva nissaga de capitans fou la de Can Xiquet. Hi havia tants capitans entre els seus ancestres que en una fotografia de quan el seu avi era petit, en què hi ha tota la família, pares i sis fills, descomptant la mare i dos germans que es dedicaren als negocis, en la imatge hi ha cinc capitans.

Bé, amic Lluís, descansa en pau en la terra dels teus, el Masnou.

L'ANC del Masnou convoca la ciutadania, cada dimecres a les 7 de la tarda, davant l'Ajuntament fins que sigui alliberat i retornat el Govern legítim de Catalunya. T'hi esperem!

EMISSORES QUE ES PODEN SENTIR AL MASNOU AMB QUALSEVOL RECEPTOR DE RÀDIO FM

87.7 RAC1
88.0 RADIO LUZ
88.3 R.N.E.- R1
88.7 R. MELODIA FM
89.1 R. MARCA- BCN
89.8 ROCK FM
90.2 RADIO TELETAXI
90.5 M80- BCN
90.8 LA VOZ FM BCN
91.0 BTB RADIO BCN
91.4 R. PREMIA DE DALT
91.4 R. CONTRABANDA (LLIURE BCN)
91.7 CATALUNYA RADIO- BCN
92.0 CATALUNYA INFORMACIÓ-BCN
92.3 RADIO ONDINA
92.7 RADIO FABULOSA
93.0 R.N.E. - R2- RADIO CLASICA
93.3 ONDA PAZ
93.5 ONDA CERO CATALUNYA
93.9 SER BARCELONA 40 PRINCIPALES
94.4 BADALONA FM- BADALONA
94.9 EUROPA FM - BCN
95.2 R. PREMIA DE MAR (COM)
95.5 KISS FM- BCN
95.8 BAUGHAM RADIO FM
96.0 RADIO OLE- BCN
96.4 CATALUNYA MÚSICA
96.6 HILO MUSICAL LATINO- BCN
96.9 CADENA SER- BCN
97.7 RADIO TELETAXI
98.1 VILASSAR RADIO- V. DE MAR
98.3 ÉXITO RADIO
98.7 R.N.E. R3

99.0 R.N.E. R5
99.2 7 DE RADIO BCN
99.7 ONA MAR BADALONA
100.0 CADENA 100- BCN
100.4 R. EL MASNOU ?????????
100.8 R.N.E. RADIO 4- BCN
101.2 RADIO POMAR- BADALONA
101.5 CATALUNYA MÚSICA
102.0 COPE- BCN
102.3 RADIO LUZ
102.8 CATALUNYA RÀDIO
103.2 CATALUNYA INFORMACIÓ
103.5 SER CATALUNYA
103.8 ECUA RADIO
104.2 MAXIMA FM- BCN
104.5 RADIOBRONKA
105.0 RAC 105- BCN
105.7 FLAIX FM - BCN
106.1 FLAIX BAC - BCN
106.4 EL SOL RADIO
106.6 RADIO ESTEL - BCN
106.9 RADIO CANAL- BCN
107.1 RADIO CABRERA DE MAR
107.3 BARCELONA CITY FM LINK
107.5 COOLTURA FM???
107.7 RADIO GRÀCIA (COM)- BC

GRUP ALFA MIKE
08320 EL MASNOU - BCN

INTERNET

Radio Garden
Més de nou mil emissores de tot el món en un clic. Una nova web interactiva on line.

Institut Cartogràfic de Catalunya.

GAIA LA GRAN MARE.
Un documental que us deixarà empetitits.

Cròniques

ELS MAIES, 3000 ANYS DE CIVILITZACIÓ

Victor Domingo
Vocal de la Recreativa

Com a continuació de la mostra de fotografies fetes pel company Joan Muray del seu nou viatge a "les Amèriques", el 23 de febrer assistirem a la conferència complementària de l'exposició que ens va fer compartir en Joan, de les seves vivències per terres del Yucatán —en la llengua del país *Yuk ak tan*.

Es va omplir la sala, ja que era atractiva la temàtica: **Els Maies**. De forma amena ens parlà d'una civilització de quasi 3.000 anys, que s'estengué entre el sud de Mèxic, Guatemala, El Salvador, Belize i nord d'Hondures. Els maies van ser la primera gran civilització del continent, seguida després pels asteques i els inques. La península del Yucatán va ser el centre neuràlgic dels maies i on encara avui es troben unes de les millors restes arqueològiques del món.

Ens relatà la bellesa dels seus llacs i rius, de l'exuberància de la selva. El llac d'Atitlán, el més fondo, que arriba als 350 m, i deu vegades el de Banyoles, rodejat de tres volcans. Els rius són el mitjà de comunicació entre els poblets que habiten a les riberes; entre ells l'Usumacinta, amb un cabal quasi deu vegades el del nostre Ebre. La població era bàsicament agrícola, amb llengua pròpia (maaya'taan) i vivien en ciutats-estat de 50.000 a 200.000 habitants, que van construir al voltant de grans places, amb restes arqueològiques dels grans monuments, part dels quals encara resten colgats sota terra o tapats per la selva, i que estan molt ben conservats (Chichen Itzá, Tik'al, Yaxchà, Yaxchilán, Palenque, Uxmal, Copán); en algun d'ells es pot pujar fins a la terrassa superior de les seves piràmides,

amb magnífiques vistes per sobre la selva, amb arbres de fins a 70 m d'alçada. Són edificacions monumentals, construïdes amb base rectangular de grans pedres i per dintre amb sorra, pedretes i terra, que anaven repetint

forat vertical. Plou poc a les zones altes i les aigües es filtren i formen rius i llacs subterranis. Són curioses les formacions de grans pous (cenotes), dz'onot en maia, alguns dels quals arriben a uns 25 m fins a la superfície de l'aigua i més de 50 m de profunditat, interconnectats, on es pot baixar i banyar-se. N'hi ha uns 800 en la península. És un país de tots colors, els blaus del cel i dels llacs, els verds de la selva, dels carrers, dels mercats, dels vestits (sobretot de les dones). Com va passar amb tots els pobles del continent americà, l'arribada dels conqueridors europeus va acabar amb tots ells. Els d'Hispania acabaren de rematar el poble maia el 1687, ja empobrit per les grans sequeres que van passar.

forat vertical.

Aclarides algunes preguntes dels assistents, la conferència acabà amb la visualització de les excel·lents fotografies a la sala de l'exposició, ja que el sistema de projecció visual havia fallat.

Esperem amb delit un nou viatge de l'amic Muray.

Aclarides algunes preguntes dels assistents, la conferència acabà amb la visualització de les excel·lents fotografies a la sala de l'exposició, ja que el sistema de projecció visual havia fallat.

Esperem amb delit un nou viatge de l'amic Muray.

Cròniques

CRÒNICA DE L'EXPOSICIÓ DE MAISE CORRAL

Esteve Pujol i Pons

Els artistes, del ram que siguin, saben jugar amb l'estètica i el misteri, amb l'evidència i el secret, la solució i l'enigma, la llum i l'ombra –quin encert en les ombres! I quan mirem les pintures esplèndides de la Maise Corral, no necessitem una tesi doctoral per asseverar-ho: en contemplem els quadres i no ens en calen més demostracions. A la Sala d'Art de Gent del Masnou del

2 al 28 de març hem gaudit d'una selecció molt triada i representativa de l'obra pictòrica de la Maise. No et canses de mirar i entretenir-te en l'originalitat i en la labor transformadora que hi percep. Al costat d'obres ben originals, et trobes metamorfosis de quadres d'autors ben coneguts a la Història de l'Art: la Maise hi ha fet un malabarisme, una cabriola ben personal i t'encisa amb un versió nova de l'obra clàssica. Ho hem pogut experimentar en aquesta exposició. Segur que a Da Vinci, a Velázquez, a Vermeer, a Munch... no els sabia pas gens de greu de veure les entremaliadures que la Maise ha fet en les seves obres.

Ha fet exposicions i té obres en galeries d'arreu, del país i de ben lluny. Llicenciada en Belles Arts –pintura– a la UB; graduada en arts aplicades –litografia– a Llotja; professora

titular de Dibuix i Color a Escoles d'Art i Superiors de Disseny de la Generalitat de Catalunya; premis a dojo; pedagoga de l'art... no defrauda mai.

La Maise és artista polifacètica: pinta, canta a la nostra Coral Xabec –n'és una soprano fidel–, toca el violoncel i el piano, i escriu poemes i tot. I t'hi trobes de gust al seu costat, és acollidora i senzilla –qualitats no sempre sovintejades entre els bons artistes. Us heu perdut l'exposició? Doncs traieu el nas a o simplement poseu "Maise Corral" i hi podreu veure virtualment part de la seva obra, val la pena.

Enhorabona, Maise. Esperem trobar-te més vegades a Gent del Masnou.

LES CAMBRES: EINES DE PAÍS

La Cambra de Comerç té un paper decisiu en la configuració del teixit empresarial del nostre país.

GUANYEM LA CAMBRA!

Dijous 4 d'abril a les 20 a la 2a. planta de Can Malet
Parlaran

Pere Barrios, Mònica Masramon i Pere Alemany

tuvotestucomptes.cat

assemblea.cat
El Masnou

Som

Com ho podem fer perquè siguem tots una mica més feliços i gestionar millor els nostres conflictes...

Dr. Oriol Lugo

Psicòleg & Coach Executiu i Personal. Expert en Teràpies Neurocientífiques www.oriolugoreal.com

LES NOVES TECNOLOGIES I ELS NOUS REPTES FAMILIARS

Hi ha moltes formes d'educar els fills i filles, però sí que podem estar d'acord en el fet que les noves tecnologies estan suposant un gran repte per a les famílies i per als professionals del món educatiu.

Per començar, ens trobem amb una simple i clara realitat que és que les pantalles ja estan més que presents en els nostres entorns quotidians. Encara que no vulguis, els teus fills acabaran interactuant amb una pantalla. El problema ens el trobem quan ells i elles no disposin d'uns límits clars i d'una correcta explicació dels seus usos.

Entre els models d'educació familiar podem trobar una tendència autoritària i una tendència *laissez faire*, però hi ha un punt intermedi?

Sí, podem optar per un equilibri que pugui recollir el millor de les dues postures. És important poder establir límits i normes, i alhora donar un marge de llibertat i d'autonomia. En el cas de les pantalles, seria per exemple: el fet de poder posar uns horaris o unes mínimes normes perquè els fills i filles no n'arribin a fer un abús.

Un altre aspecte fonamental és el de la gestió emocional. Disposem de la capacitat per interactuar amb un gran nombre de persones, però alhora ens sentim sols o amb falta de temps de qualitat. Això és deu al fet que les pan-

talles són un suport, però no poden convertir-se en un substitut d'una interacció real, presencial, cara a cara ... És sorprenent anar a un parc i trobar nens i nenes i preadolescents amb mòbils a les mans. També ens esgarriem en veure en un banc pares i mares, i tots amb el telèfon a les mans, en lloc d'estar jugant o mirant els seus nens i nenes.

S'han perdut les ganes d'interactuar amb els nostres familiars?

No, però les tecnologies disposen d'elements capaços de segrestar-te a nivell emocional. Cada interacció amb les xarxes socials pot generar tot un seguit de recompenses a nivell neuroquímico que fan que els usuaris tinguin més ganes de seguir connectats.

Això ho podem també apreciar amb els nens i nenes quan miren vídeos del YouTube. Cada vídeo que veuen fa que tinguin més ganes de veure'n un altre, i així fins a l'infinit.

És per aquesta raó que, a nivell familiar, s'ha d'optar per mantenir unes rutines bàsiques. Per exemple, nosaltres recomanem que les famílies puguin esmorzar, dinar o sopar com a mínim un cop al dia estant tots els membres junts. I en aquests àpats està absolutament prohibit l'ús de mòbils o del televisor.

També replem les famílies que trobin a la setmana una activitat que els

impliqui tothom i que els porti a mantenir un contacte amb la natura. Vivim moltes vegades tancats en la rutina de la casa, l'escola i el treball.

Nosaltres com a experts en l'àmbit de la gestió emocional i el treball amb la intel·ligència emocional, proposem moltes vegades jocs en família per poder compartir sentiments, expressar emocions i també generar llaços i vincles més estrets. Per exemple, el fet de jugar amb globus o pilotes amb *emojis* dibuixats, podent compartir vivències on hagin experimentat aquesta emoció; o realitzar un mural d'autoestima entre els membres de la família, i poder expressar aquells elements que té l'altre de positius; o poder, per exemple, veure una pel·lícula amb una temàtica educativa i que contingui uns valors propicis per a l'educació emocional ("Del revés"...). Al final, tots creem rutines; l'important és generar aquells hàbits que ens permetin poder sentir-nos millor amb nosaltres mateixos i amb les persones que tenim al nostre entorn. Altres opcions podrien ser: establir dies amb sopars especials o temàtics amb tota la família (d'aquesta manera podem també conrear emocions d'alegria i d'entusiasme. A més, podem fer una setmana on hàgim de realitzar sorpreses positives a diferents membres de la família: escriure post-its amb elements positius d'aquesta persona, fer petits regals, o detalls com manualitats.

Totes aquestes activitats busquen una interacció més humana i també el desenvolupament d'emocions que ens facin sentir bé i reforcin les nostres relacions.

I per a les parelles, també és important poder trobar espais personals per poder així mantenir la seva pròpia relació. És per aquesta raó que es recomana deixar una franja horària per poder veure i fer alguna cosa que els agradi a tots dos. Si no s'estableixen aquestes pautes, és fàcil caure en la rutina de fills-treball, i de no deixar temps per a la relació o per a la pròpia persona.

Encara que en el futur tindrem nous reptes, podem sempre adaptar-nos i aprofitar el costat positiu de les coses.

Vivències

Pep Parés

Mestres del Gai Saber

Els espais públics tenen una capacitat de metamorfosi impressionant.

Quantes vegades he passat per la plaça de Santa Anna de Mataró fent això, passar, sense cap més valor afegit. I quantes l'he utilitzada per prendre-hi un cafè o dinar amb els amics. També l'he ocupada amb campanyes per recollir firmes per als Drets Humans.

El propassat 2 de març hi vaig tornar a ser, intensament, per contemplar tot un seguit de danses populars, el pas de gegants, els diablots i la Mulassa, menada àgilment per dues persones al so de la música. Eren actes organitzats per l'Associació Cultural i d'Esbarjo Mestres del Gai Saber. Desenes de persones de Mataró hi ballaven amb participants d'altres pobles, fins i tot una banda de música de Jaén, convidada expressament. Tot lluí a un aire de festa familiar amb avis, fills, nets, amics participant de les ballades, i amb molts espectadors que s'ho miraven.

Hi ha danses i músiques que van lligades a la nostra vida per a sempre. Vaig néixer a Sant Feliu de Codines i allà tenim la Dansa de Sant Antoni, ballada el 17 de gener de cada any en la festa dels pagesos. Al poble del costat, Castellterçol, hi ha la més famosa, la Dansa de Castellterçol, coneguda a tot

Catalunya. La meua mare era de Gerri de la Sal on ballen La Morisca des de fa anys i panys. I la meua dona havia ballat el Ball Cerdà a la Seu d'Urgell, on té una gran tradició.

L'any que el meu pare –que era pagès– va ser un dels administradors de la festa de Sant Antoni, van fer la primera gravació en un disc de la dansa interpretada per una cobla. Fins aleshores –i parlo de 150 o 200 anys enrere– tothom l'havia assajada amb la partitura i el so únic del piano. El meu germà la ballava i va viure molt de prop la seva emoció. Per això la tinc gravada al cap de tant escoltar-la. Tornant a Mataró, al Ball de Gitanes, a mi m'havien de donar una premi honorífic de Gitano d'Honor de Mataró per la meua trajectòria pública. Estava assegut a les cadires del davant, just al costat d'una jove d'entre 15 i 20 anys, mudada amb un vestit de dansa. Ens vam saludar. Després d'intercanviar algunes impressions sobre els balls que vèiem, em va comentar que ella era La Pubilla del Maresme de l'any passat. Aquest any havia cedit el lloc a l'actual Pubilla, que concentrava novament l'atenció de la gent. Em vaig interessar per saber com funcionava tot això.

La Mulassa de Mataró

Avui dia els nois i noies es presenten al concurs perquè els agrada ballar o ja són d'algun esbart. També els fan passar unes proves de cultura general i de saber parlar en públic. ...I elegeixen Pubilla. Que lluny queda tot plegat d'aquests plantejaments masculistes amb noies amb biquini que desfilen per obtenir un títol! Estic escrivint precisament aquestes últimes línies al matí del 8 de març, Dia Internacional de les Dones.

Va ser agradable veure tantes noies i nois joves participant d'aquestes danses. Sobretot pensant en termes de socialització, de relacions humanes. I encara té més mèrit sabent com n'és de difícil fugir del mòbil i les pantalles per optar per altres activitats de relació directa i personal, on el retorn que reps és un somriure o una aprovació, i no pas un "like" fred, amb el dit amunt.

Ball de Gitanes de Mataró

HOMENATGE A LA MESTRA DOLORS PURCALLAS I SIERRA

Figueres 1910- el Masnou 1994

Joan Muray

Vocal de Cultura

El poble de Torrelavit, al Penedès, el passat diumenge 10 de març, dins els actes dedicats a la dona en aquest 2019, va retre un homenatge a la que fou mestra del seu col·legi públic Germans Jaume i Josep Ràfols.

Hi va exercir només del 1934 al 1939, ja que, per la seva pedagogia avançada i el seu catalanisme, així com per no doblegar-se als desitjos d'un cacic del poble, fou depurada i el seu pare fou condemnat a mort. Per sort l'indultaren.

Va viure a la nostra vila fins a la seva mort el 1994, on tenia una botiga de calçats, que només li permetia malviure. També feia alguna classe clandestina, el que ara en diríem de reforç.

Després de vint-i-cinc anys de la seva mort, se n'ha restituit la memòria, i a l'entrada del col·legi hi han col·locat un monòlit de ferro amb la seva efígie i una placa remarcant la seva pedagogia avançada, però no el calvari que va haver de patir en vida.

Calvari que, segons un mecanoscrit deixat per ella, aquest autor l'any 2008 va poder publicar tot restituint-ne la memòria.

A dalt autoritats de Torrelavit conversant amb Joan Muray i a baix fotografia de la ubicació del gravat i la placa.

EL TELER DE L'ARC DE SANT MARTÍ

Aquest sobrenom és donat a la ciutat de Tzizicasteango, coneguda com a Chichicastenango. El primer és el seu nom en la llengua del país, i el segon el que li donaren els *conquistadores*, que, quan no sabien pronunciar un nom, se l'inventaven. Tzizicasteango traduït literalment vol dir «muralla d'ortigues».

El nom que encapçala la crònica és donat al lloc per ser la ciutat on el colorit de l'Arc de Sant Martí es manifesta en grau superlatiu, especialment en els seus teixits, famosos arreu. Teixits a mà amb fibres i tints naturals.

Aquests teixits, com els que es podien veure a l'exposició Maya'se, tenen tots els colors de l'Arc de Sant Martí, i a sobre en diversos tons, començant pel to més fosc i derivant fins quasi al blanc.

El seu cementiri també reflecteix aquest colorit, ja que les tombes, una mena de panteons, són com les casetes antigues de platja. Són pintades de colors segons qui hi està enterrat, ja que cada color té un simbolisme. Per exemple: el blanc és per als pares, i significa la puresa; per als nens és el blau cel i per a les nenes el rosa; el turquesa és per a les dones i significa protecció; etc.

El seu mercat és un viu reflex de la gamma de tots els colors, aquí representat per verdures, hortalisses i fruits, que, vist des d'una galeria que té sobre la part de la planta baixa, on hi ha altres botigues, és talment un quadre dels anomenats «natura morta», però que en el seu cas és d'una vivor exultant.

Els seus carrers, pràcticament tots entorn del mercat, són també un reflex viu d'aquest espectre de colors. Hi ha mil i una parades amb tota mena de productes artesanals, especialment els tèxtils, però que no són exclusivament per als turistes, sinó que també els compren i usen els nadius. Un d'aquests productes tèxtils és l'anomenat *perraje*, una mena de manta que, plegada en quatre parts al llarg, o en menys, segons la necessitat, usen per portar els productes comprats, els que porten dels camps, i, és clar, per al més necessari, que és el de portar els fills, dins el *perraje*, penjats a l'esquena de la mare.

Perraje. Teixit amb tots els colors. Del groc més viu del centre, al verd dels extrems, passant pels vermells, blaus i liles.

Parlem de llibres

Pere Martí i Bertran

Un món potser no tan irreal

La professora i escriptora Margarida Aritzeta (Valls, 1953) ens ofereix una nova aventura del cicle cubà que va iniciar l'any 1997 amb una novel·la per a adults, *L'herència de Cuba*, basada en la seva història familiar, i que va tenir una, diguem-ne, continuïtat en dues obres per a joves, *L'aiguamoll dels cocodrils* (2000) i *Els cais de les sirenes* (2015), dues novel·les de colla, de base realista i amb un pes important per a l'aventura. Amb *Quimera*, també protagonitzada pels tres joves catalans (en Bac, la Sofia i en Miquel) i pel cubà Yubley, Aritzeta canvia radicalment respecte de les anteriors, tant pel que fa als escenaris (el jove Cubà arriba de vacances a casa dels amics catalans), com pel gènere literari triat i fins i tot pel pes dels personatges, ja que els joves catalans passen a tenir-hi un paper secundari. El canvi més radical, però, el trobem en el gènere, ja que el protagonista, en Yubley, només d'arribar a la gran ciutat (sense concretar, però identificable amb Barcelona, tot i que podria ser qualsevol altra d'occiden-

tal), d'una manera fortuïta i inexplicable, entra en una mena de dimensió paral·lela, o virtual, en la qual haurà d'aprendre a sobreviure i buscar la manera de sortir-ne. Des del primer capítol, doncs, ens trobem immersos en una novel·la de ciència ficció (el gènere ja l'havia conreat a *Grafèmia* - 1982-), en una societat que pot ser un reflex de la societat occidental, ben real però invisible als nostres ulls enganyats i manipulats, però que també podem interpretar com una dis-

topia a la qual estem abocats sense remei. Aquest món que en Yubley va descobrint amb nosaltres, els lectors, té unes arrels clarament literàries, com apunta l'autora: "Són al costat del quiosc de llibres i revistes. Als prestatges només hi ha dos títols, repetits una vegada i una altra en diversos formats d'enquadernació: *Un món feliç*, d'Aldous Huxley, i *Introducció a l'ombra*, de Manuel de Pedrolo." (p. 49) Afegim-hi que la dedicatòria inicial (p. 9) és per a Pedrolo i tindrem una de les claus de lectura de *Quimera*: Aritzeta, com Pedrolo, no fa una novel·la de ciència ficció per entretenir, la fa per a aquells a qui agrada la reflexió filosòfica i científica, a qui agrada descobrir-hi idees que els ajudin a entendre millor el present i, sobretot, el futur. I Aritzeta se'n surt: omple l'obra de reflexions ben imbricades en la trama; crea una atmosfera gairebé asfixiant que arrossega; apunta i insinua fins i tot en els moments de clara denúncia, perquè, com ha dit en alguna ocasió, no pel fet d'escriure per a nois i noies s'ha de ser menys exigent.

Títol: *Quimera*

Autora: Margarida Aritzeta

Editorial: Onada Edicions

Col·lecció: "Maremàgnum", 22

Lloc i any d'edició: Benicarló, 2018

Nombre de pàg.: 194

La punta de la llengua (106) Esteve Pujol i Pons

Continuo amb el tema que volia aclarir a l'article del butlletí del mes passat.

Algú m'ha preguntat: I dels *llums públics* que tenim pels carrers i places, com n'hem de dir?

Doncs n'hem de dir *fanals*. Mirem el nostre diccionari normatiu: **FANAL**: 1 Caixa que té una o més cares de vidre, dins la qual es posa un llum a l'abric del vent. 2 Aparell destinat a la il·luminació d'una via pública consistent en una font lluminosa, sovint col·locada en una caixa fixada sobre un pal vertical, o bé a la paret d'un edifici al final d'un braç. 3 Llum que duen els vehicles, els vaixells, els ferrocarrils, etc.

Així, doncs, el que hi ha als carrers i places són *fanals*. Del fanal com a caixa que té una o més cares... també podem dir-ne *faró*. Del fanal com a llum que duen els

vehicles... també podem dir-ne *far*.

Quan anomenem el fanal fet de papers de colors utilitzat com a guarniment en les revetlles i les festes, en la cavalcada dels Reis... en diem *fanalet*.

Als ports hi ha *fars* o *faroles* o *farells*; i qui en té cura és un *faroner* o una *faronera*. També és un *faroner* o una *faronera* la persona a qui agrada *faronejar* o *farolejar*, és a dir, a qui agrada fer-se veure, donar-se importància. FAROL és un mot inexistent en català, tal com remarca-va a l'article anterior; no vol dir res, vaja.

Quan juguem a cartes o al que sigui i volem espantar el contrari tot fent veure que tenim un bon joc, fem una *catxa*.

Sobre aquest tema, ja no se m'acut res més.

50 moments imprescindibles de la història de Catalunya

De Jaume Clotet

Editorial Columna. Barcelona 2014

Resumit del llibre per Lluís Valls

Deia Marc Tul·li Ciceró (106ac) "Qui oblidia la història està condemnat a repetir-la". Intentarem explicar la nostra a través de l'extracte del llibre de Jaume Clotet.

Capítols anteriors (inici): **Abril17** (1)Els ibers, (2)Arriben els grecs. **Maig17** (3)La romanització, (4)Indíbil i Mandoni. **Juny17** (5)Terra de Gots, (6)La invasió musulmana. **Juliol-agost17** (7)El Pare de la pàtria, (8) La primera independència. **Setembre17** (9)Pau i treva, (10)Els primers textos en català. **Octubre17** (11)La unió dinàstica entre Catalunya i Aragó, (12)La conquesta de Tortosa i Lleida. **Novembre17** (no editat). **Desembre17** (13)La batalla del Muret, (14)La conquesta de Mallorca. **Gener18** (15)La conquesta de València. (16)El testament de Jaume I. **Febrer18** (17)Les Corts Catalanes. **Març18** (18)Les vespres sicilianes. (19)Els almogavers a Grecia. **Abril18** (20)La pesta negra. (21)Els jueus a Catalunya. **Maig18** (22)El compromís de Casp. (23)La guerra civil catalana. **Juny18** (24)La immigració occitana a Catalunya. (25)L'expulsió dels moriscs. **Juliol-agost18** (26)Nyeros i Cadells. (27)La Guerra dels Segadors. **Setembre18** (28)La guerra de succesió, (29)Els Decrets de Nova Planta. **Octubre18** (29)Indians: fer les amèriques. (30)El primer diari de Catalunya. **Novembre18** (31)La guerra del francès. (32)El primer ferrocarril. **Desembre18** (33)Les guerres carlines. (34)La revolució industrial catalana. **Gener19** (35)La Renaixença (36)L'enderrocament de les muralles de Barcelona. **febrer19** (37)El canal d'Urgell (38)La Primera República Espanyola. **març19** (39)La Fil·loxera (40)El Memorial de Greuges. **Continuem.**

La Bomba del Liceu

El 7 de novembre de 1893 amb el Liceu de Barcelona ple de gom a gom i durant el segon acte de l'obra *Guillem Tell* de Gioacchino Rossini, esclatava una bomba a les 10.22 del vespre en la catorzena fila de la platea. Santiago Salvador, nascut a l'Aragó, fill d'una família pagesa benestant, pare de dues filles i arrelat a la capital catalana, anarquista convençut, havia llançat des del cinquè pis del Liceu dues bombes Orsini (nom de l'inventor) sobre la platea del teatre, però només en va esclatar una afortunadament. L'explosió va matar vint persones i en va ferir trenta-cinc més. L'atemptat de Salvador es dirigia al bo i millor de la burgesia catalana que es repartia entre la platea i el primer pis del recinte. Aquest fet va provocar un terrabastall polític i social i, en conseqüència, pressionat per les autoritats de la Ciutat, el Govern Espanyol va remoure cel i terra per detenir el terrorista. La capital catalana ja feia anys que era un centre gravitatori de l'anarquisme internacional i accions com aquella encara n'empitjoraven la imatge cap a l'exterior. Dotzenes d'anarquistes foren detinguts i interrogats en un intent frenètic per trobar-ne els culpables, però Santiago Salvador, contra tot pronòstic, va aconseguir esmunyir-se d'una ciutat sota la llei marcial i encerclada pertot arreu. L'anarquista va aconseguir refugiar-se a Sara-

La segona bomba Orsini, que no va esclatar. Artefacte explosiu de forma esfèrica d'aproximadament 10 cm de diàmetre.

gossa, però la policia, que li anava a la saga, va detenir-lo tot i haver intentat de suïcidar-se en veure's encerclat. Al cap de sis mesos, en el judici Salvador declarava *El meu desig era destruir la societat burgesa, a la qual l'anarquisme té declarada la guerra oberta; em vaig proposar atacar l'organització actual de la societat per implantar el comunisme anàrquic. No em vaig proposar matar unes persones determinades. Em resultava indiferent matar-ne unes o altres. El meu desig consistia a sembrar el terror i l'espant.* El tribunal el va declarar culpable i va condemnar-lo a morir a garrot vil i, per tal que servís d'escarment, en una plaça pública de la Ciutat. Malgrat tot i en el temps que esperava per a l'execució, Salvador exhibia públicament el seu penediment i va sol·licitar el perdó, però en les hores prèvies al compliment de la sentència,

i veient que no seria perdonat, va tornar al posicionament radical anarquista i fins i tot va refusar de confessar-se davant el capellà.

L'atemptat va ser mundialment conegut, més per la mena de bomba que no pas pel mòbil o l'executor. La bomba portava el nom del seu inventor, l'anarquista italià Felice Orsini. De totes maneres diuen que la segona bomba no va explotar perquè va caure en una butaca o a sobre d'una dona.

El Liceu va romandre tancat fins al gener de 1894, però la vida cultural de la Ciutat ja no es va refer i la burgesia es va recloure en les seves cases i mansions per la por de nous atemptats. Aquesta por no era imaginària ja que durant els anys posteriors Barcelona va ser escenari de noves accions anarquistes indiscriminades, com la que va costar la vida a vuit persones en una processó al carrer Canvis Nous el 1896.

El Tancament de Caixes

L'arribada de Francisco Silvela a la presidència del Govern Espanyol l'any 1899 va suposar un bri d'esperança per al regionalisme català, i molt especialment per als sectors industrials catalans, que necessitaven un gir en les polítiques econòmiques de l'Estat. Silvela havia incorporat al seu executiu el general Camilo García de Polavieja, home militar amb la idea, entre altres mesures, de descentralitzar sensiblement l'administració de l'Estat.

Aquest programa regenerador va trobar un màxim suport a Catalunya, mentre que a la resta d'Espanya es va acollir amb una certa indiferència. Però a casa nostra i per ajudar a tirar endavant el programa es va crear la Junta Regional d'Adhesions al Programa del General Polavieja, una plataforma el nucli de la qual eren Foment del Treball i l'Ateneu Barcelonès. Aquesta organització aplegava una trentena d'industrials catalans, així com les principals entitats burge-

ses catalanes. A banda de la descentralització administrativa, també es demanava el concert econòmic per a Catalunya, el respecte a les institucions jurídiques catalanes, l'impuls de l'ensenyament tècnic i una millor direcció de la política econòmica. La reivindicació del concert econòmic tenia l'adhesió de les quatre Diputacions i de tres-cents divuit municipis catalans. Ara bé, no tothom es va deixar seduir per aquestes promeses. A la Unió Catalanista, molt significativament, li semblaven insuficients i no es refiaven de l'aplicació pràctica d'aquestes noves mesures i el temps va donar la raó a aquest sector més desconfiat.

Silvela i el seu govern, però, tot i els seus ministres regionalistes, van refusar el projecte regeneracionista i només van acceptar alguns nomenaments importants i es van negar a aplicar cap descentralització ni mesura reformista de caràcter fiscal. Més aviat al contrari: per a fer front a les despeses de guerra colonial van incrementar els pressupostos a Catalunya més que no pas a Madrid. Aquest fet va indignar la burgesia catalana, que es va sentir ferida i burlada, i va decidir sublevar-se contra l'Estat amb el Tancament de Caixes. Per evitar les multes econòmiques i les penes de presó que preveia el Govern Espanyol per als qui no volien pagar l'augment de contribucions, els comerciants van decidir tancar els

Càrrega de la Policia Espanyola a la Rambla de Barcelona perquè algú va cridar *Visca Catalunya!*

seus establiments i d'aquesta manera deixaven de pagar per la via legal la imposició fiscal. Aquest sistema, però, si bé preservava el comerciant de pagar, li representava una pèrdua vital del seu negoci.

El moviment fou seguit a tot Catalunya, i només a Barcelona el van seguir més de set mil comerços; i fins i tot alguns comerciants de fora del Principat com de València, Madrid i Saragossa es van sumar a la protesta, encara que només durant un temps.

A Catalunya la protesta va tenir tot el suport de les institucions del país. Per exemple, el Dr. Robert es va negar a seguir les instruccions d'Espanya de fer entrar funcionaris de l'Ajuntament de Barcelona als comerços revoltats i arrestar-los per no pagar els impostos.

La Reacció nul·la del Govern Espanyol de negar-se a parlar va provocar la dimissió del Dr. Robert de l'alcaldia de Barcelona, de Duran i Bas com a ministre de Justícia i del general Polavieja de ministre de la Guerra.

Davant l'expansió de la protesta l'actitud de l'Estat Espanyol fou cada vegada més agressiva i a la fi va decretar l'estat de guerra al Principat i va il·legalitzar la Lliga de Defensa Industrial i Comercial. Aquestes mesures foren aplaudides per la premsa de Madrid, que veia en el Tancament de Caixes un moviment separatista de greus conseqüències i que calia extirpar. Els militars van empresonar alguns comerciants i van incautar alguns comerços per atemorir els qui encara es negaven a pagar. Malgrat algunes vagues comercials que es van fer, el risc per part dels comercials era molt gran i n'amenaçava la ruïna i això era inassumible, per tant el moviment a la fi va claudicar.

Tot i el fracàs del programa de Polavieja, la crisi del Tancament de Caixes va tenir una repercussió positiva en el desenvolupament del catalanisme polític. Aquell sector partidari del programa de Polavieja va decantar ràpidament cap a la creació de la Unió Regionalista. Aquest grup polític, fundat el 1899 i presidit pel mateix Dr. Robert, esdevindria dos anys més tard la Lliga Regionalista, que estava cridada a ser el nucli del catalanisme polític que marcaria el segle següent.

SOLIDARITAT **CONTRA LES AGRESSIONS DE L'ESTAT**

Associació Catalana dels Drets Civils

Ajuda els familiars de presos polítics i exiliats

ES71 3025 0001 1814 3359 2190

Associació de Foment de la Caixa de Solidaritat

Dóna suport econòmic a persones represaliades ajudant en judicis, advocats, multes...

ES31 3025 0001 1814 3361 5996

Per donar suport al govern a l'exili entra a **defensaexili.org**

Pel justificant i certificat fiscal, cal indicar: el concepte, el nom complet, el NIF i el correu electrònic.

L'ATLÀNTIDA, MITE O REALITAT?

Josep Condeminas

A diferència d'altres històries o llegendes de fonts incertes, l'origen de la història de l'Atlàntida és perfectament coneguda, ja que, sens dubte, l'autoria pertany al famós filòsof grec Plató, divulgada a través dels seus cèlebres escrits, *Diàlegs de Timeu* i *de Críties*. La història fantàstica d'aquesta illa-continent, més gran que Líbia i Àsia juntes, dotada d'una civilització i tecnologia molt avançades i militarment poderoses, ha inflammat la imaginació de generacions i ha fet que gran quantitat d'escriptors, investigadors, aventurers i buscadors de tresors s'hagin llançat a buscar-ne els vestigis. La veritat és que s'ha especulat molt sobre la seva ubicació, ja que alguns la situen en llocs tan inversemblants com l'Antàrtida, Bolívia, Turquia, Alemanya, Malta i el Carib. També a l'any 1803 el naturalista Bory de Saint-Vincent va assegurar que les Illes Canàries són part de la desapareguda Atlàntida. L'arqueòleg alemany Adolf Schulten va manifestar que la famosa illa és l'actual Andalusia, el regne dels Tartessos. Una de les teories de més acceptació és la referent a l'illa grega de nom Thera, l'actual Santorini, de l'arxipèlag de les illes volcàniques de les Cíclades. Segurament aquesta teoria està sustentada en el fet que Santorini va ser parcialment destruïda per una erupció volcànica allà per l'any 1650 a.C., quan el centre de l'illa es va desintegrar i la ciutat d'Akrotirs va quedar submergida. Excavacions posteriors han tret a la llum part de les seves ruïnes. Aquesta afinitat amb l'Atlàntida ve donada perquè, segons Plató, l'Atlàntida també va ser destruïda per una violenta erupció volcànica seguida d'un tsunami que la va submergir al fons de l'Oceà. El famós escriptor

Robert Graves també va dir-hi la seva i la situà al llac Tritonis, a l'actual Tunísia. També un tal Jurgen Spauth la situà en un lloc dels països nòrdics; fins i tot el sinistre dirigent nazi Heinrich Himmler va organitzar expedicions de recerca al Tibet, en un intent d'unir la mítica ètnia Atlant a la "raça ària alemanya". Demencial!

En fi, la llista de possibles ubicacions és molt més llarga, però la veritat és que el pare d'aquesta història ho va deixar ben clar: l'Atlàntida s'ubicava exactament més enllà de les Columnes d'Hèrcules; en altres paraules, a l'Oceà Atlàntic, més enllà de l'Estret de Gibraltar i a la bocana del Mar Mediterrani, la qual cosa evidencia clarament la fantasia del filòsof grec, ja que en cap part del món hi ha referències de l'existència de l'Atlàntida abans que Plató escrivís sobre ella. I és inconcebible que avui dia oceanògrafs de tot el món i amb els

avencos actuals no hagin detectat una massa de terra tan gran. Actualment la geologia i l'arqueologia han afirmat amb rotunditat que no va haver-hi cap Atlàntida. D'altra banda, aquesta afirmació fa creïble la teoria que Plató va inventar aquesta història com a vehicle per il·lustrar alguns dels seus pensaments filosòfics, en concret sobre la moral de les societats que, en fer-se riques, fan que es tornin bel·licoses i corruptes i, per aquest motiu, Zeus, com a càstig a la seva supèrbia, va destruir l'illa i els seus habitants.

La veritat és que la utòpica Atlàntida mai no va estar perduda, va estar on sempre va estar, en els llibres de Plató. És prou sabut que el nostre Verdaguer va bastir-ne un dels seus poemes més cabdals, *L'Atlàntida*, que és una joia immensa de la literatura catalana i universal.

Fonts consultades, la revista MUY i Internet

FES-TE SOCI DE GENT DEL MASNOU

Dr. Agell, 9 · 93 126 82 20

gentdelmasnou@gmail.com • www.gentdelmasnou.cat

Exposicions

Del 30/3 al 25/4 Collectiva de primavera (Igual, Burnat, Pinós Oltra)

Del 27/4 al 23/5 Nico Garcia. Pintures

Classes de ioga

Els dimarts de les 19.30 a les 21
Apreneu tècniques de meditació,
respiració i relaxació.

Curs impartit per Ivet Compañó, professora de
Kundalini-ioga.

Cal portar una estoreta (o matalasset),
tovallola, coixí petit, pareo i roba còmoda.

Preu trimestral 80€ socis 70€

Inscripcions a Gent del Masnou
Tardes laborables, de 6 a 2/4 de 9
Vocalia Recreativa

Més info: ivet@latercerapell.com · 607 74 74 99

CURSETS DE GAITA

Informació

a Gent del Masnou

Dr. Agell, 9 · 93 126 82 20

gentdelmasnou@gmail.com

www.gentdelmasnou.cat

L'enigma V.D.R.

Un matemàtic, que havia nascut al segle XIX, va proposar el problema següent:

Quan jo tenia x anys, era l'any x al quadrat. (x = edat)

En quin any va passar? A quin any va néixer el matemàtic?

Resposta:

21015v zob 2220ps 217nE .0081 i 0081 217nE ,XIX 21015v
21015v ,0081 ,21015v 21015v nu 21 21015v nu 21 21015v nu
0081 = 21 - 0081 21015v 21015v 21015v 21015v 21015v
0081 21015v 21015v 21015v 21015v 21015v 21015v

T'AGRADARIA CANTAR EN UNA CORAL?

Et proposem de venir a cantar a la **Coral Xabec** de Gent del Masnou; hi seràs ben rebut. Hi tindràs lloc com a tenor o com a baix o bé com a soprano o contralt.

Anima-t'hi i vine a provar la veu qualsevol dimarts abans de començar l'assaig, o sigui, una mica abans de dos quarts de deu del vespre.

Qui canta, els seus mals espanta!

Dites i personatges populars (52)

Albert Vidal

Per què diem... **que algú o alguna cosa FA FIGA?**

Fer figa vol dir defallir com en l'exemple que proposa el diccionari de l'IEC, *les cames li fan figa*, i també malmetre's algun projecte o anar-se'n en orri una intenció, és a dir, no arribar a bon terme allò que ens havíem proposat tirar endavant. L'origen de la dita el trobem en un costum força popular a l'antiga Grècia i posteriorment al món llatí; de fet és una superstició per allunyar el possible mal d'ull que algú volgués fer-nos patir. I des de Grècia i Roma va escampar-se per tota la Mediterrània. Es creia –i encara hi ha qui ho creu– que les bruixes, els bruixots, els fetillers o qualsevol altra persona practicant de la màgia negra era capaç d'enviar tota mena de malures

a la seva víctima només amb la mirada. D'aquí l'expressió *mal d'ull*.

A fi de prevenir-se d'aquesta amenaça, que podia portar fins i tot a la mort, va estendre's la creença que fent un gest determinat al passar per davant dels suposats malfactors s'allunyava el perill. Aquest gest, però, era diferent

segons es tractés d'una dona o d'un home qui provocava el mal.

Cal dir abans, però, que els antics pobles de les ribes mediterrànies tenien en gran consideració els temes relacionats amb el sexe i per això el gest al qual ens referim tenia aquest tipus de connotació, encara que calia que fos contrari al sexe de la persona que l'enviava. Així, si es passava davant d'un suposat bruixot, amb la mà s'imitava, més o menys, l'òrgan sexual femení passant el dit polze entre el dit índex i el del mig (el del cor) de manera que sobresortís una mica entre tots dos. Això era *fer la figa*. Si es tractava d'una bruixa, en canvi, el gest era diferent: s'alçava el dit del mig, ben erecte, entre l'índex i el quart (l'anular), allò que en llenguatge popular equivaldria a la frase *puja aquí dalt!* dirigida a algú, i que, en el fons, ve a tenir un significat de negació a allò que manifesta el contrari.

Envia una carta de suport als nostres polítics empresonats a Madrid.

**LLIBERTAT
PRESOS
POLÍTICS!**

Centro Penitenciario Madrid I, Mujeres – Mód. B2
Carretera de Alcalá-Meco, Km.4,5
28805 ALCALÁ DE HENARES (Madrid)

Módulo 10 Centro Penitenciario Madrid V
Soto del Real. M-609. Km 3.5
28791 SOTO DEL REAL (Madrid)

ABRIL

Casal de la Democràcia

Dimecres 10
Montserrat Tudela,
Membre del Secretariat
Nacional de l'ANC

**SALA
AUTOMOCIÓ**

- MECÀNICA I ELECTRICITAT DE L'AUTOMÒBIL
- PNEUMÀTICS
- ALINEACIONS
- AIRE CONDICIONAT

C/. Xile, 1. Tel 93 540 42 04 • El Masnou

ASSESSORIA IGLESIAS

- FISCAL • LABORAL
- COMPTABLE • ASSEGURANCES
 - GESTIÓ IMMOBILIÀRIA
 - GESTIONS DE TRÀNSIT

Sant Miquel, 21, A, baixos • 08320 El Masnou
Tels. 93 540 40 53 • 39 95 • fax. 93 540 40 53

La cuina de l'Antònia

El Cullerot

Llobarro al forn

2 llobarros de quilo a filets, 6 patates,
3 tomàquets madurs, 2 cebes, 2 alls, Sal, pebre,
oli d'oliva, 2 fulles de llorer, 1 raig de vi blanc

Elaboració:

Tallem les patates a rodanxes i les fregim en una paella amb força oli fins que quedin ben rosses. Un cop fetes, les posem ben escampades en una safata de forn. Fem el mateix amb la ceba tallada prima i els alls tallats petits per no trobar-los quan ho mengem.

Un cop la ceba serà transparent, en traiem l'oli sobrant i l'escapem també sobre les patates ja a la safata. Tallem el tomàquet en cru a llesques i el posem sobre les patates i la ceba. Salem.

Salpebrem els filets de llobarro i els col·loquem a la safata amb la pell cap amunt. Hi afegim les fulles de llorer i, si volem, una branqueta de farigola. Ho reguem amb un raig de vi blanc i ho podem posar al forn ja calent a 200°. Ho deixem coure al forn uns 15 minuts. I... ja estarà a punt! Quan emplatem el peix, veureu que és molt fàcil de treure-li la pell.

Tingueu a punt unes bones llesques de pa... perquè no se sap ben bé què és més bo, si el peix amb les verdures o escurar el plat amb el pa!

el cullerot

El Masnou, Sant Felip, 45 • 93 540 97 41
Igualada, Rambla Nova, 29 • 93 804 22 25

www.elcullerot.cat

elcullerot@hotmail.com

De tot per a la cuina

D'on prové la tradició de la Mona de Pasqua

Les primeres mones estan documentades al segle XV, tot i que potser venen de molt abans.

Els pastissos amb ous i figures de xocolata, plomes, pollets o ninots infantils de moda que guarneixen els aparadors de les pastisseries catalanes, tenen un origen bastant antic. La paraula Mona té varies versions, uns diuen que prové del terme àrab *munna* que significava "provisió de la boca" i que els musulmans regalaven als seus senyors, i, altres, que deriva de la paraula grega *munus* que significa "regal".

En la cultura cristiana, durant els darrers segles, a la Mediterrània, era tra-

dició que els padrins oferissin la mona als fillols, el diumenge de Resurrecció després de missa i el Dilluns de Pasqua es reunien tots per menjar-lo

com a final de la Quaresma.

La tradició marcava que el padrí de bateig o avi regalava una coca com a símbol de protecció. Antigament les mones portaven tants ous durs com anys tenia la fillola o el fillol fins a l'edat màxima de 12 anys.

Encara que l'ingredient protagonista de la Mona de Pasqua és la xocolata, les primeres mones que es coneixen a Aragó o Catalunya eren treballades amb massa de pa comú i ous durs, símbol de fertilitat al món pagà. Més tard s'hi afegiria la massa de bescurit i la xocolata, que va entrar a Europa per Barcelona procedent d'Amèrica.

Va ser a la fi del segle XIX quan va aparèixer a França el costum de fer peces de xocolata en forma d'ou.

Avui dia, a Catalunya, la tradició dels ous de Pasqua i la Mona continua molt viva. Amb el temps, les mones han anat canviant de forma i composició i, de l'antiga massa de pastís amb ous, s'ha passat al pastís de xocolata o a les figures de xocolata a les quals ara estem habituats.

Actualment, molts fillols van a casa dels padrins el Dilluns de Pasqua per menjar les seves mones tal com ho han fet les generacions al llarg dels anys. A més, ja no hi ha un límit d'edat per rebre la mona.

D'altra banda, també cal destacar que avui dia molts pastissers competeixen per fer la mona més espectacular i elaborada.

david
pastisser

Venda
Online

93 555 34 75

Navarra, 100 · El Masnou

pastisseria@davidpastisser.com

www.davidpastisser.com

MMACE02
(Millor Mestre Artesà
Xocolater d'Espanya 02)

Medalla de bronze
MMAPE03
(Millor Mestre Artesà
Pastisser d'Espanya 03)

Mestre Pastisser

Pastisseria Degustació Granja

Matalí

Prat de la Riba, 4 · 93 555 04 60 · El Masnou

Pastisseria
miquel

Pere Grau, 59 · 93 555 06 61
El Masnou

PASTISSERIA · CONFITERIA

La Moreneta

Itàlia, 31 · 93 555 35 64 · El Masnou

21-22 Mones

**A les
pastisseries
del Masnou**